Haccın farziyeti ve infak

Elazığ'dan okuyucumuz: "Ben farz olan haccımı yaptım. Maddî imkânım da yerinde. Tekrar nafile olarak hacca gitmek istiyorum. Ancak bazı kişiler tarafından, 'Çevrende bu kadar yoksul ve fakir kişiler varken, hayır kurumları varken, ihtiyaç sahipleri varken nafile hacca gideceğine bunların ihtiyaçlarını yerine getirmen daha iyi olur' denilmektedir. Bu konuda nasıl bir yol izlemeliyim?"

Söz, Allah Resûlü'nün (asm). Ebû Hureyre (ra) anlatmıştır: Resûlullah Efendimiz (asm): "Aziz ve Celil olan Allah, size haccı farz kıldı" buyurdu.
Ashaptan birisi: "Her sene mi?" diye sordu.

Resûlullah (asm) cevap vermedi. Adam sorusunu üçüncü defa tekrar edince, Peygamber Efendimiz (asm):

"Eğer 'evet!' deseydim hac her sene farz olurdu. Her sene farz olsaydı, siz onu yapamazdınız. Söylediğim gibi bırakın. Çünkü sizden öncekiler peygamberlerine çok soru sordukları ve onlar üzerine ihtilâfa düştükleri için helâk oldular. Size emrettiğim şeyi gücünüz yettiği kadar yapınız. Bir şeyden nehyettiğim zaman da ondan kaçınınız" buyurdu.

İbn-i Abbas (ra) bildirmiştir: Resûlullah (asm) ayağa kalkarak şöyle buyurdu: "Allah Teâlâ size haccı farz kıldı."

Bunun üzerine Ekra' b. Habis et-Temimî (ra): "Her sene mi Yâ Resûlallah?" diye sordu.

Resûlullah (asm) şöyle buyurdu: "Eğer evet deseydim, hac her sene için farz olurdu; siz de onu yapamazdınız. Fakat farz olan hac bir defadır."1

Farz olan hac bir defadır. Her sene hacca gitmek farz değildir. Farz olan haccı edâ ettikten sonra, doyulamayan bir lezzetle yeniden hacca gitmek ve aynı ibâdete boylu

boyunca yeniden boyanmak isteği kalbimizin dayanılmaz bir arzûsu halinde şüphesiz içimizde belirir. Bu, kalbimizin hidâyet üzere olduğunun belirtisidir. Kalbimiz aslında sâir ibâdetlerden sonra da aynı heyecan ve iştiyakı duyar. Çünkü bizi Allah'a ulaştıran ibâdetlerin her birisi içimizde doyulmaz izler ve lezzetler bırakır.

Bu doyulmaz ibâdetlerden birisi de, hiç şüphesiz ihtiyaç sahiplerine vermek ve ihtiyaçlarını karşılamak ibâdetidir.

Resûlullah (asm) Abdullah el-Adevî'ye (ra) para harcamada şöyle bir tutum izlemesini önerir: "Harcamaya kendinden başla. Kalanı aile efradına harca. Eğer artarsa akrabalarına harca. Eğer artarsa, diğer yakınlarına harca. Eğer artarsa dâireyi genişleterek insanlara harca."2

Ebû Talhâ (ra) hurmalık bakımından Ensârın en zenginlerindendi. En sevdiği malı da, Mescid-i Nebevî karşısında bulunan Beyraha adındaki hurma bahçesi idi. Beyraha bahçesinde tatlı bir su vardı ve Resûlullah Efendimiz (asm) de zaman zaman gider, o tatlı sudan içerdi. "En sevdiğiniz şeylerden vermedikçe, Allah katında iyiliğe ulaşamazsınız!"3 âyeti nazil olduktan sonra Ebû Talha (ra):

"Yâ Resûlallah! Benim en sevdiğim malım, Beyraha adındaki bahçemdir. Allah için onu sadaka kıldım. Onu Allah'ın sana gösterdiği hayır yollarından birisi için kabul buyur" dedi.

Resûlullah Efendimiz (asm):

"Bahçeni akrabaların arasında taksim etmeni uygun görüyorum" buyurdu.

Ebû Talha (ra): "Peki yâ Resûlallah!" dedi ve bahçesini amca oğulları ile diğer akrabaları arasında taksim etti.4

Vermek, vermek, vermek… Eğer geniş imkân sahibiysek, farz olan haccımızı da yapmış isek, imkânımızı mümkünse îmân ve Kur'ân hizmeti veren merkezler için veya varsa akrabalarımız arasındaki ihtiyaç sahipleri için, ya da sâir ihtiyaç sahipleri için aciliyet durumunu da göz önüne alarak seferber etmemiz şüphesiz daha efdal olur.

Bu yaklaşımımız, Allah bize imkân lütfettiğinde, bilahare yeniden hacca gitmemize de engel olmaz.

Dipnotlar:
1- Her iki hadis için de bakınız: Nesâî, Hac, 1.
2- Nesâî, Zekât, 60 .

3- Âl-i imrân Sûresi, 3/92.
4- et-Terğib, 2/140;